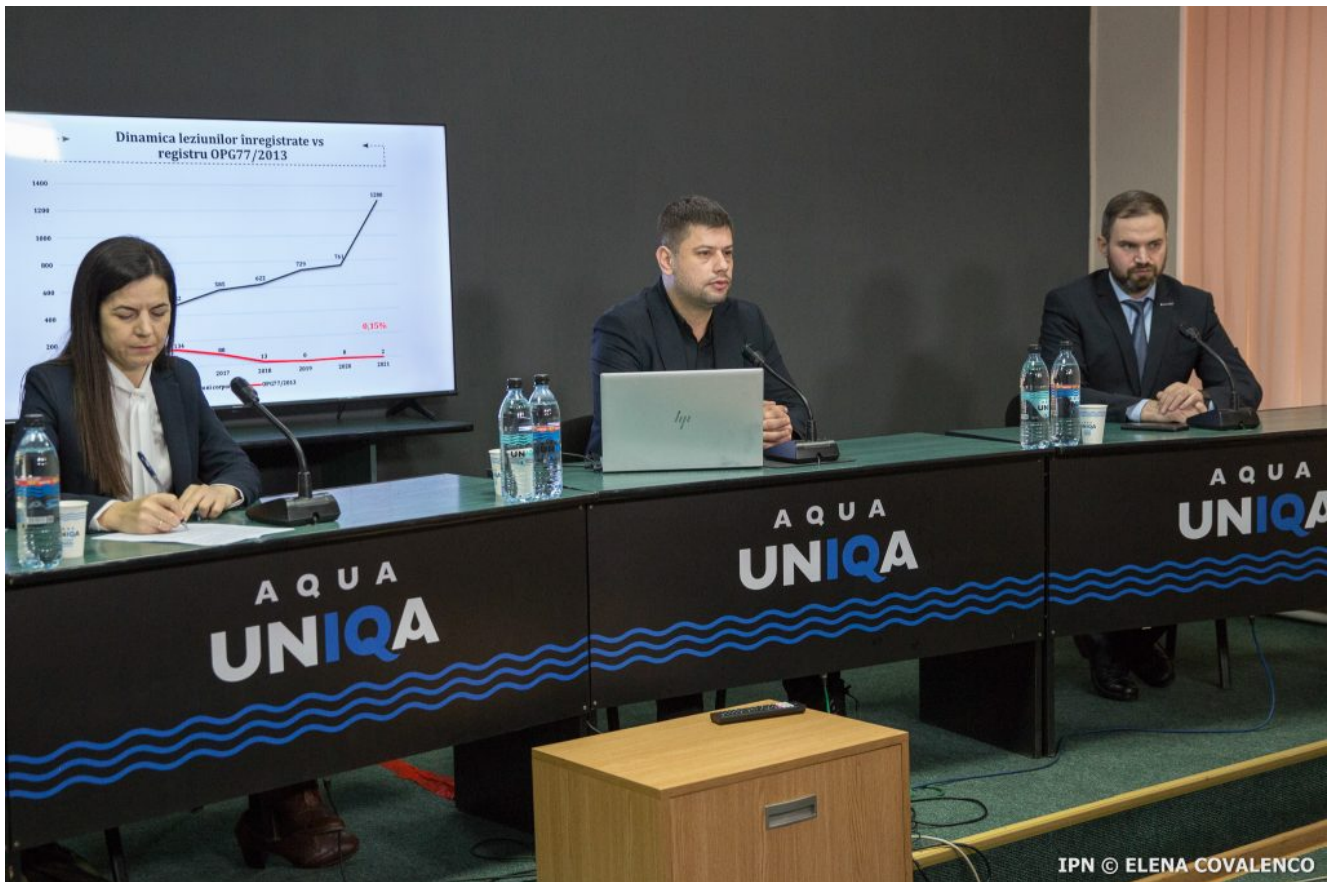

Leziuni corporale, automutilări, subcultură: cum să combatem relele tratamente în sistemul penitenciar?

Condițiile proaste de detenție, asistența medicală precară, ineficiența organelor de control, subcultura criminală sunt doar unele dintre problemele, care obstrucționează funcționarea eficientă a mecanismul de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de rele tratamente în sistemul penitenciar din Republica Moldova. Acestea sunt constatările Raportului Promo-LEX „Evaluarea Mecanismului de Prevenire și Combatere a Relelor Tratamente în Sistemul Penitenciar din Republica Moldova.”

Raportul include rezultatele unui proces complex de analiză a

datelor colectate în rezultatul vizitelor de evaluare în șapte instituții penitenciare, ateliere de lucru și interviuri individuale cu factorii de decizie, dar și deținuți. Documentul vine să acorde un suport autorităților în vederea identificării cauzelor ce reduc eficiența mecanismului de identificare, înregistrare, raportare și examinare a relelor tratamente, dar și eficientizarea acestui instrument, care, la etapa actuală, nu este pus în aplicare corespunzător.

În urma colectării datelor, Promo-LEX a constatat că, de la intrarea în vigoare a Regulamentului [\[1\]](#), mai puțin de 1% din leziunile corporale au fost înregistrate în conformitate cu prevederile acestuia. „Totodată, doar o treime din leziunile corporale, care reprezintă cazuri stipulate ca pretinse cauze de rele tratamente au fost raportate către procuratură și mai puțin de 4% din acestea au fost examinate în corespundere cu prevederile Codului de Procedură Penală. La fiecare etapă de aplicare a mecanismului, au fost identificate carențele și formulate o serie de constatări și recomandări, care vin să eficientizeze funcționarea mecanismului în cauză,” a precizat juristul Promo-LEX, Dumitru Russu, unul dintre autorii Raportului.

Astfel, la etapa de identificare și înregistrare a potențialelor situații de rele tratamente se constată eșecul autorităților și ineficiența organelor de control în vederea evidenței corespunzătoare a datelor, dar și lipsa confidențialității acestora. O altă problemă identificată este existența subculturii criminale, care descurajează violent deținuții-denumțători, . Totodată, condițiile dezavantajoase de detenție pentru deținuții care refuză să se supună „regulilor” interne stabilite de subcultură, descurajează cooperarea cu autoritățile.

Pentru a se face auziți, unii deținuți recurg la automutilări sau chiar suicid. De exemplu, doar pe parcursul anului 2021, au fost înregistrate, cel puțin, 800 de automutilări, 31 tentative de suicid și 6 suicide. Acest fapt confirmă o dată

în plus gravitatea problemei și necesitatea de a lua măsuri urgente pentru a asigura respectarea drepturilor deținuților.

Pe de altă parte, lipsa mecanismelor și procedeele tehnice de raportare imediată și directă către procuratură, criza acută de personal și suprasolicitaarea angajaților sistemului penitenciar din țară, nu favorizează raportarea promptă și eficientă a potențialelor situații de rele tratamente.

Din cele 38 recomandări formulate în Raport, „putem evidenția necesitatea de asigurare a controlului intern în conformitate cu Regulamentul, digitalizarea procesului de înregistrare a cazurilor de rele tratamente, sporirea numărului de supraveghetori (agenți de penitenciare), asigurarea cu camere de supraveghere video a spațiilor de uz comun, informarea deținuților despre prevederile mecanismului, dar și dezvoltarea infrastructurii serviciilor medicale disponibile deținuților,” menționează Dumitru Russu.

Totodată, autorii Raportului subliniază, că standardele internaționale stabilesc responsabilitatea statului să se asigure că persoana privată de libertate este tratată în conformitate cu legea, iar drepturile sale respectate, în condiții de siguranță și securitate. Punerea în aplicare a mecanismul stabilit de regulament, este esențial pentru oferirea garanțiilor împotriva relelor tratamente. Acesta mecanism urmează să fie reanimat și susținut de un sistem de monitorizare regulat și independent, capabil să facă vizite în penitenciar, precum și să fie asigurată investigarea eficientă și promptă a tuturor informațiilor cu potențial de rele tratamente de către un organ competent.

Raportul poate fi accesat [aici](#)

---

[1] Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură,

tratament inuman sau degradant